

JHS 200 Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus

Versio: 1.2 / 3.10.2018

Julkaistu: versio 1.0 / 9.6.2017

Voimassaoloaika: toistaiseksi

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Soveltamisala.....	1
3	Termit ja lyhenteet.....	2
4	Suositukset.....	3
5	Opastavat tiedot.....	3
6	Viittaukset.....	4
7	Liitteet.....	5

1 Johdanto

Hankkeella on tavoitteena parantaa ja tehostaa kuntien ja kuntayhtymien toimintaa. Tarkoituksena on korvata erilliset taloustietoja käyttävät kuntia koskevat tiedonkeruuluokitukset yhdellä ja kuvata yhteydet muihin tehtäviin ja palveluita kuvaaviin luokituksiin.

Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus -suosituksessa kuvataan yhteiset määritelmät palveluista ja yhteydet yleisiin hierarkioihin. Luokituksen palvelut on kuvattu organisaatioriippumattomasti, eivätkä ne sisällä hierarkioita. Kunnat ja muut tietojen käyttäjät voivat itse luoda hierarkioita oman tarpeensa mukaisesti.

Palveluluokitusta voidaan hyödyntää kaikissa kunnissa ja kuntayhtymissä, ja se on laadittu toimintolähtöisesti siten, että palveluissa otetaan huomioon lainsäädännön kunnille asettamat tehtävät ja kuntien itselleen ottamat tehtävät. Lisäksi palveluluokituksessa otetaan huomioon olemassa oleva julkisyhteisöjen tehtäväluokitus COFOG (ks. *JHS 186*), kuntataloustilastoinnin vaatimukset ja muut tiedon käsittelyyn kehitetyt luokitukset (mm. asiakirjallisen tiedon käsittelyn luokitukset, toimialaluokitus).

Kuntien palveluluokitusta käytetään pääasiassa kansallisessa ohjauksessa, tilastoinnissa sekä talouden tunnuslukujen esittämisessä kuntien ja kuntayhtymien käyttötalouden tulojen ja menojen sekä investointien luokitteluun. Luokitusta käytetään kuntien palvelutoiminnan suunnitteluun, arviointiin ja ohjaukseen sekä palveluiden tuotteistamiseen. Suositus koskee kuntien palveluita vuodesta 2021 alkaen.

Kehittämistyö liittyy julkisen talouden suunnitelman, kuntatalouden makro-ohjauksen sekä kuntien tilastoinnin ja tietohuollon kehittämiseksi käynnistettyjen kansallisten hankkeiden toteutukseen. Tavoitteena on yhdenmukaistaa kuntien taloutta kuvaavien tietojen määrittystä ja ylläpitokäytäntöjä kuntien taloutta ja toimintaa kuvaavien laskentakohteiden osalta.

2 Soveltamisala

Yhtenäisten ja yhteisten luokitusten avulla luodaan paremmat edellytykset julkisen hallinnon toiminnan ja tuottavuuden kehittämisen arvioinnille, kuntien väliselle vertailulle sekä kuntien sisäiselle toimintojen väliselle vertailukehittämiselle. Palveluluokitusta hyödynnetään erilaisissa käyttötarkoituksissa toimijasta riippuen. Kunnat, kuntayhtymät sekä niiden palvelujen tarjoajat voivat hyödyntää luokitusta johtamisessa ja toiminnan ohjauksessa tarvittavan suunnittelu-, seuranta- ja tilastotiedon tuottamisessa. Kuntien palveluluokitusta käytetään kuntien palvelutoiminnan suunnitteluun, arviointiin ja ohjaukseen sekä

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

palveluiden tuotteistamiseen. Tilastotoimi puolestaan hyödyntää palveluluokitusta tuottaessaan kuntiin ja kuntayhtymiin liittyviä tilastoja. Ministeriöt, virastot ja laitokset voivat hyödyntää palveluluokitusta omilla toimialoillaan toiminnan ohjauksessa ja seurannassa.

Palveluluokille tulee kohdistaa kaikki kunnan menot ja tulot. Yksityiskohtaiset menojen ja tulojen sekä sisäisten erien, kuten tukipalveluiden, kohdistussäännöt annetaan erikseen ulkoista raportointia koskien kustannuslaskentaan liittyvissä suosituksissa ja raportointiohjeissa. Kunnan perustehtäviä tukevien palveluiden kustannukset tulee sisällyttää tässä suosituksessa kuvattujen palveluiden kustannuksiin. Tuki- ja lisäpalvelut sekä avustukset ovat osa varsinaista palvelua ja kustannukset kohdennetaan varsinaiseen palveluun joko suoraan tai tukipalvelu-apuluokkaa hyväksikäyttäen. Tukeminen sisältää avustukset, vastikkeettoman hyödykkeiden annon, neuvonnan yms. palveluiden käyttöön liittyvän tuen. Tarkoitus on, että kaikki palveluiden tuottamisen kustannukset pystytään kohdistamaan palvelulle. Kaikkiin palveluihin sisältyy myös palvelusta tiedottaminen. Ulospäin myytävät ydinpalveluihin liittymättömät tuki- ja lisäpalvelut kohdistetaan myös tukipalvelu-palveluluokalle, mutta niitä ei edelleen kohdisteta varsinaisille palveluluokille.

Suosituksen tarkemmat kohderyhmät ja näiden käyttötarkoituksia luokitukselle on esitetty seuraavassa taulukossa:

Kohderyhmä	Luokitusten käyttö	Kohderyhmän vaatimus
Kunnat ja kuntayhtymät	Luokitusten mukaisesti jäsenettyä tietoa käytetään kunnan johtamiseen ja toiminnan ohjaukseen ja seurantaan.	Luokitusten on tuettava tiedon tuottamista kunnan johtamisen ja toiminnan ohjauksen tarpeisiin.
Valtionhallinnon julkisen hallinnon ja talouden ohjaajat	Luokitusten mukaisesti jäsenettyä tietoa käytetään julkisen hallinnon ja talouden ohjaukseen sekä kuntien tehtävien ja palveluiden arviointiin.	Luokitusten on tuettava tiedon tuottamista julkisen talouden suunnitelman ja palveluiden taloudellisen arvioinnin tarpeisiin.
Valtion tilastotoimi	Luokitusten mukaisesti jäsenettyä tietoa hyödynnetään kansallisessa tilastoinnissa.	Luokitusten on tuettava tilastotoimen tarpeita sekä liittyvä loogisesti tilastoinnissa käytettäviin luokituksiin ja käsitteisiin.
Tutkimuslaitokset	Luokitusten mukaisesti jäsenettyä tietoa hyödynnetään tutkimustoiminnassa.	Luokitusten on liittyvä loogisesti muihin keskeisiin tutkimustoiminnassa käytettäviin luokituksiin ja käsitteisiin.
Julkisen hallinnon toiminnan ja prosessien kehittäjät	Luokituksia hyödynnetään toiminnan ja toimintaa tukevien tietojärjestelmien / järjestelmätoiminnallisuuden kehittämisessä.	Luokitusten tulee mahdollistaa palveluiden ja prosessien joustava kehittäminen toiminnalle asetettujen tarpeiden mukaan.
Kuntien ja kuntayhtymien palvelun tarjoajat	Luokituksia käytetään palveluiden tuotteistamisessa ja palvelutoiminnan tulosten ja kustannusten raportoinnissa.	Luokitusten on tuettava palvelutoiminnan tuotteistamisen tarpeita.
Kuntien ja kuntayhtymien tietojärjestelmätoimittajat	Luokituksia käytetään tietojärjestelmien tietojen käsittely ja tiedonsiirtotoiminnallisuuden kehittämisessä.	Luokitusten on muodostettava looginen kokonaisuus tietojärjestelmien kustannustehokkaan toteutuksen varmistamiseksi.

Tämä palveluluokitus soveltuu taloustietojen ja palveluiden kustannusten tarkasteluun eikä asianhallintaan.

3 Termit ja lyhenteet

asiakas

palvelun käyttäjä

henkilö

ihminen, synonyymi luonnollinen henkilö

kunnan palveluluokitus

luettelo kunnan palveluista, joilla toteutetaan kunnan tehtäviä

kunnan tehtävä

lailla kunnalle annettu tai kunnan itsehallintonsa nojalla itselleen ottama tehtävä

kunta

asukkaiden itsehallintoon perustuva paikallistasolla toimiva julkisyhteisö, jolla on oma rajattu alueensa ja väestönsä sekä verotusoikeus

palvelu

organisoidun toiminnan tuloksena syntyvä aineeton hyödyke *asiakkaan* tarpeiden tyydyttämiseksi

palvelutapahtuma

palveluntuottajan tai palvelunantajan ja asiakkaan välinen yksittäinen vuorovaikutustilanne

palvelutuote

vakioitu ja dokumentoitu palveluun perustuva tuote yhtä tai useampaa palvelutuotetta tuotetaan yhdessä tai useammassa toimipaikassa ja palvelutuotetta tuotetaan useita kertoja useissa erillisissä palvelutapahtumissa useille erillisille asiakkaille

toimialaluokitus

toimialaluokitusta käytetään yritysten ja muiden organisaatioiden tai yksittäisten toimipaikkojen luokitteluun niissä harjoitetun taloudellisen toiminnan perusteella

4 Suositukset

Suositus koskee kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitusta. Suositus käsittää määritelmät kuntatilastoinnin kannalta oleellisista palveluista, kuvauksen luokittelun rakenteista ja luokitusten soveltamisesta sekä mallin luokitusten jatkuvalle kehittämiselle ja ylläpidolle. Luokitus muodostaa valtion tiedonkeruun kannalta olennaisen tason.

Tämä luokitus korvaa tehtävittäin kerättävät taloustiedot.

Palveluluokitus on tämän suosituksen liitteenä (*liite 1*).

5 Opastavat tiedot

Tätä suositusta ylläpitää Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta Juhta, puh. 0295 16001, sähköposti: jhs-sihteerit@jhs-suositukset.fi.

JHS-järjestelmän verkkosivut:

<http://www.jhs-suositukset.fi>

6 Viittaukset

Suosituksessa viitataan seuraaviin lakeihin, säädöksiin, suosituksiin ja ohjeisiin:

Lait ja säädökset

- Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta (634/2011)
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- Kuntalaki (410/2015)
- Vesihuoltolaki (119/2001)
- Terveydensuojelulaki (763/1994)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Nuorisolaki (72/2006)
- Vesilaki (587/2011)
- Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014)
- Joukkoliikennelaki (896/2009)
- Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978)
- Laki pysäköinninvalvonnasta (727/2011)
- Jätelaki (646/2011)
- Maastoliikennelaki (1710/1995)
- Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)
- Vesiliikennelaki (463/1996)
- Ulkoilulaki (606/1973)
- Luonnonsuojelulaki
- Maa-aineislaki (555/1981)
- Laki asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista (1184/2005)
- Kirjastolaki (904/1998)
- Teatteri- ja orkesterilaki (730/1992)
- Liikuntalaki (390/2015)
- Museolaki (729/1992)
- Laki kunnan kulttuuritoiminnasta (728/1992)
- Vaalilaki (714/1998)
- Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- Perusopetuslaki (628/1998)
- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)
- Lukiolaki (629/1998)
- Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998)
- Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)
- Varhaiskasvatuslaki (36/1973)
- Valmiuslaki (1552/2011)
- Pelastuslaki (379/2011)
- Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1704/2009

Suosituksset ja ohjeet

- Toimialaluokitus (TOL 2002)

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

- Julkisyhteisöjen tehtäväluokitus (COFOG 2001)
- Kuntien yhteinen tehtäväluokitus 2009
- JHS 183 Julkisen hallinnon palvelujen tietomalli ja ryhmittely verkkopalveluissa
- JHS 192 Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelo
- JHS 194 Kuntien ja kuntayhtymien XBRL-taksonomia
- JHS 203 Kuntien ja kuntayhtymien kustannuslaskenta
- JHS 205 Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi

7 Liitteet

Liite 1: Palveluluokitus ja yhteydet muihin keskeisiin luokituksiin